

MAZLUM VESEK

1984 yılında Mardin'de doğdu. 2004 yılında gazeteciliğe başladı. Uzun süre Adana ve Mersin'de gazetecilik yaptıktan sonra İzmir'e yerleşti. Çeşitli yerel gazetelerde muhabirlik ve köşe yazarlığı yaptı. Mesleğine İzmir'de devam etmektedir.

tamadres.com

Semra

Mazlum Vesek

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni: M. Faruk Bayrak

Genel Müdür: Vedat Bayrak

Yayına Hazırlayan: Nimet Olcar, Canan Hatibođlu

Kapak Tasarımı: Sevda Karacan

Sayfa Tasarımı: Muzaffer Aysu

ISBN 978-625-7220-39-2

1. Baskı: Eylül 2021

© MAZLUM VESEK, 2021

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti. ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Mona Kitap, Alfa Yayın Grubunun tescilli markasıdır.

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftelhavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No. 8, Bayrampaşa-İstanbul

Tel.: (0) 212 674 9723 Faks: (0) 212 674 9729

Sertifika No. 45099

Genel Dağıtım

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No. 15 34110 Çağaloğlu-İstanbul

Tel.: (0) 212 511 5303 Faks: (0) 212 519 3300

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika No. 43949

Semra

Küçük • Esmer • Uzak

tamadres.com

“bir aşk düşün: doyulmasın
bir dünya düşün: karanlık olmasın”

tamadres.com

ESKİ DOSTUN MEKTUBU

Sevgili Adaşım,

Senin adın geçince aklıma en çok tarih dersleri geliyor. Ne kadar da azimkâr ve inatçıydın en yüksek notu almak konusunda. 100'den aşağı not almak senin için kabullenilmesi zor bir durumdu. İçten içe seni bu konuda kıskanırdım. Ama en çok da sessiz sedasız duvar diplerinde oturman dikkatimi çekti. Neden o kadar yalnızdın? Bu soruyu sana sormayı çok istedim ama olmadı.

Sevgili Dostum,

Bu mektubu aldığımda beni hatırlayacak mısın, bilmiyorum. Hatırlamasan da ricamı kırmayacak kadar candan bir insan olduğumu biliyorum.

Senin yaşadığın şehre ulaşmak, adresini bulmak zor olmadı. Herhalde nerelerde iz bırakacağını tahmin edecek kadar seni tanımışım. Bu mektupla beraber sana ulaşan defterdeki notlara da sahip çıkacağını, onları geleceğe taşıyacağını biliyorum.

Şu korona belası Türkiye'ye girdi gireli kendimi korumaya çalıştım. Yalnız birkaç gündür yaşadığım kırıklık beni korkuttu. Açık söyleyeyim, ölürüm diye korkuyorum. Evden çıkmıyorum o gün bugündür. Ama yazdıklarımın da okunmasını ve adresine ulaşmasını istiyorum.

Senin tarih derslerindeki hafızan benim en büyük güvenim. Eminim, burada yazdıklarımı da adam edersin. Yanlışını, eksikliğini görürsün. Bir de imkân bulup bastırırsan çok şugar olur.

Yazdıklarımın içinde senden fazla söz etmedim, sakın alınma. Ama bir yerde kendini göreceksin. Sen satır arasında gezinen bir adamdın, dostum ama bak işte satırlarım senin elinde. Mühür sende. Var bildiğin gibi yap.

Biliyor musun, sanki sırtını dayayıp bir başına oturduğun okul duvarına gölgen sinmiş. Hayat bize o sokaklarda bir daha buluşma şansı verirse, gölgeni üzme, orada seni bekliyor. Dostlukla kal.

tamadres.com

KÜÇÜK

tamadre.com

TUZLUGÖLDE BİR MAHALLE BAKKALI

Sevgili Semra,

Seni ilk defa o mahalle bakkalının önünden geçerken gördüm. Tuzlugöl Mahallesi'nin pazar günü kurulan pazar sokağındaki bakkalımızın önünden geçerken...

Nüfus cüzdanında yaşım 11, hane halkının anlattıklarına göre 12 yaşındaydım. Babasız bırakılmış 13 çocuklu bir ailenin ferdi olunca önce sabahın tatlı uykusundan ediyor seni hayat, ardından diğer çocuk özlemlerinden. Mahalle bakkalımızdaki vazifem de böyle başladı. Okulun olduğu günler yarım gün bakacaktım. Geri kalan saatlerde abim gelip bakkalda duracaktı. Ama ne de olsa aynı saatte okuldan çıkılıyor. O küçücük bakkal bir saat kadar kapalı kalma kaderinden kurtulamazdı.

Hafta sonları da artık ayakkabı mı boyarım, hurda mı toplarım, ne iş bulursam yapıyordum.

Seni ilk gördüğüm günün bir cumartesi günü olduğuna eminim. Abim Veysel'in bir deneme sınavı olduğu için o gün ben başka bir işe gitmedim, bakkalda durmak bana kaldı. Gazi İlköğretim Okulu'nun hafta sonu kurslarının yeni başladığı günlerdi. Bende kursa gidecek para nerede? Ben derken, ailemin bizi en iyi şekilde okutmakla ilgili niyetleri sadece iyi niyette kalıyordu. Kendi göbeğimizi kendimiz kesecek ve başarmak zorunda olduğumuzu unutmadan imkânlar ölçüsünde yarışacaktık.

Ellerinde kitapları veya klasör denilen çantalarla öğrenciler geçiyordu bakkalın önünden. Çoğu okul bahçesinden tanıdığım yüzlerdi. Aynı sınıfta okuduğum sınıf arkadaşlarımdan da kursa gidenler vardı. İşte böyle bir cumartesi günü, kitaplarını sağ kolunun içinde göğüs hizasında taşıyan minik bir kız gördüm. Başı öylesine önündeydi ki dünyayla tek ilgisi varacağı, yetişeceği yerd.

Önümde heyecanla okuduğum yüz sayfalık bir Orhan Kemal kitabı... Ama o minnak kızı görünce başımı kitaptan kaldırmadan da edemedim.

Saçları siyah ve kıvrırcığa çalıyor gibi. Nedense tepeden tırnağa koyu bir giyiniş. İnce siyah bir hırka, siyah bir kot pantolon ve spor bir ayakkabı...

Aradan bir hafta geçti, tuhaf, aynı kız yine geçiyor, cemekândan görüyorum bu sefer. Hafta sonu olmasına rağmen bizim okulun kıyafetini giymiş. Demek ki aynı okuldanız. Olsa olsa ben yaşlardadır. 6'ncı sınıfsa sabahçıdır. Peki kursa gidiyorsa neden sivil kıyafetle değil de okul kıyafetiyle gidiyor?

İkimizi aynı mekân ve zamana dahil edecek bir şey oldu o günlerde. Kurslar başlayalı bir ay olmamıştı ki Türkçe Öğretmeni Burhanettin Hoca derste bana, “Mazlum, sen neden kursa gelmiyorsun? Senin için faydalı olur,” dedi.

O kadar sınıf arkadaşımın içinde nasıl söyledim buna ayıracak paramın olmadığını. Dahası cumartesi-pazar günleri bakkalda durduğumu, o olmasa ayakkabı boyadığımı, o olmasa tarlada çalıştığımı, o olmasa kahvehanelerin temizliğine koştüğümü... Kekeler bir vaziyetteyken Burhanettin Hoca, “Tamam, Mazlum. Senin kursa gelmeni ben sağlayacağım. Ama boş vermek yok,” dedi.

“Tamam, Hocam.”

Bunun üzerinden bir ders saati geçmişti ki coğrafya öğretmenim Tülay Hoca'nın eşi 6-D'nin matematik hocası Lütfi Hoca beni yanına çağırdı. Lütfi Hoca'yı ayrı severdim. Dersimize girmiyordu. Sırf Halil Amcamı anımsattığı için severdim onu. Lütfi Hoca Karshydı. Hangi milletten olduğunu hiçbir zaman öğrenmedim. Ama yüzünde pos duran bıyığı Kürt bir amca tipini orta yere bırakıyordu.

Çok sakin, tane tane konuşmaya başladı. Söylediklerinin önemsenmesini biraz da sert bir ton kullanarak ifade ediyordu. Ben karşısında sessizce dinliyor, sadece başımı sallıyordum.

“Bak, Mazlum. Hafta sonu kursunda benim dersime gelmeni istiyorum. Disiplinli ol, karışmam sonra. Müdür muavinine senin geleceğini söyleyeceğim. Merak etme, kimse sana

bir şey demeyecek. Osman Hocandan sordum, matematikte iyiymişsin ama ipin ucunu bırakmaya da meyilliymişsin. Senin ablalarını da ben okutuyorum. Pırlanta gibi çocuklarsınız. Hadi, şimdi git, derse geç kalma. Cumartesi seni kursta göreyim.”

Hiçbir şey demeden yanından ayrıldım. Mutluydum fakat bir sorun vardı. Ben hafta sonu kursa gelirim, para kazanamayacaktım ve bana harçlık verecek bir babam veya başka bir Allah'ın kulu da yoktu. Abilerim belki, “Tamam,” diyecekti ama annemin bitmez tükenmez dert anlatışı... Muhtemelen a'ların ve l'lerin canına okuyan Kürtçesiyle,

“Li aliyekî bavê we di hepsede ye, li aliye din jî heşt xwedevanê malê heye. Hemû wê bixwînin; erê lê heke hûn du yewmiya neynin malê ezê çi bikim? Wê hûn bi vê dikana piçuk malê idare bikin? Ji niha de têrê nake. Mazlûm efendî jî hatiye dibêje, maelmê min dibejin were kursa belaş. Evarê mala xwe de ders bişixule, ma têra te nake?”¹ diyecekti.

Ve ben çocuk yaştan bedeniyle, aklıyla ezildikçe ezilecek, kendimi suçlu hissedecektim. Ne yapmalıydım?

Nitekim, dediğim gibi oldu. Abilerim önce hoşnut olmadıysa da derslerimi dert etmenin kendileri için mühim olduğunu söylediler. Bilhassa Ömer Abim:

“Ne demiş Hacı Bektaş-ı Veli, bu da geçer ya Hû!”

Ancak anneme göre öyle geçecek bir vaziyet yoktu. Bu kadar kalabalık evde iki yevmiyeden olmak akılsızlık ve sorumsuzluktu. O anda öyle bir şey söyledim ki duygudan çok gerçeği, yol göstericilikten çok nutuk çekmeyi seven abilerim dahi şaşırды:

1 Bir yandan babanız hapis, bir yandan 8 öğrenci okut. Hepiniz okuyacaksınız ve okurken de iki yevmiyeyi eve getirmeyecekseniz ben ne yapacağım? Küçük bir bakkal dükkânıyla mı dönecek, işte şimdiden dönmüyor. Mazlum efendi gelmiş bir de diyor ki öğretmenlerim beni beleş kursa çağırıyor. Akşam evde ders çalışmak neyine yetmiyor!

“Tamam yadê, tamam. Ez ê êvara bişixwilim û wa du yew-miya ez ê bînim ji te re çê bû?”²

Ali Abim devreye girdi. “Hayırdır, ne zamandan beri bu eve akşamları gelinmeme kararı alındı? Sen, yaşın kaç Mazlum? Aklını başına topla.”

Şimdi bu anı yazarken tebessüm ediyorum. Ali Abim bu sözleri sarf ettiğinde 17 yaşındaydı. Mazlumların çocukları ne çabuk büyüyor ve abilik yapmaya başlıyordu. Daha reşit olmamış bu abim, sabahın 7’sinden akşamın 9’una kadar ek-mek peşinde koşar dururdu. Şimdi de gelmiş bana akşam çal-ışamazsın diyordu.

Zorunluluk başkaydı, Semra. Tuhaf bir güven duygusu var-dı aramızda. O akşam, orada herkes kursa gidebilmem için mutlaka benim kazandığım paranın kaybedilmemesi gerektiğini biliyordu ve herkes 11 yaşındaki çocuğun akşam saat-lerinde dışarıda olmaması gerektiğini de biliyordu. Mesele şu ki bizim mahallenin gerçeğinde *bilim* imdada yetişmiyordu. O tartışmadan sonra ben kursa gittim. Ama geceleri de çalış-tım. Geç saate kadar açık kalan kahvelerin önünde ayakka-bı boyadım. Kıştı. Bazen ayakkabı boyatan olmuyordu. Yağ-murlu günlerde o kahveleri süpürdüm, tuvaletlerini yıkadım. Eğer bu gayretime üç beş kuruş vermeyeceklerse eve dönene kadar hurdacıya bırakılmak üzere gazete, plastik, demir ne varsa toplardım. Akşamları eve geç geldiğim saatte annem ve kardeşlerim bana nerede kaldığımı sordular. Ben her sefe-rinde yalan söyledim. Amcamdaydım, halamdaydım, arkada-şım la ders çalıştım, tım tım tım... Onlar her seferinde yalan söylediğimi anladılar ama ses etmediler. Ben her sabah an-nemin göreceği bir yere kazandığım parayı bıraktım. O para, her gün oradan alındı. Herkes o parayı benim bıraktığımı bildi ama hayatın dayattığı aramızdaki o sessiz anlaşmayla, kimse kimseyi ele vermedi.

2 Tamam, anne tamam. Akşamları çalışırım o iki günlük parayı kazanırım, tamam mı?

Ve canım Semra, ben ödleğimi o günlere borçluyum. Neden mi? Yahu şuncacık çocuk, Ceyhan'ın o karanlık sokaklarında kimi zaman yağmura yakalanarak, çamura batarak evine varmaya çalıştı. O çocuk, kötü insanlardan korktu, havlayan köpeklerden korktu, karanlıktan korktu. Kimi zaman bağıra bağıra, “Yadeeee yadeee,” (Anneee anneee) diyerek bir yandan ağlayarak karanlık sokaklardan koşarak evine vardı. Ağladığı akşamlarda bunu kimseye söyleyemedi bile. İşte bundandır ki yüreği ağzında korkak, ödlek bir adam oldum. Hâlâ köpeklerden ve arkamda beliren gölgelerden korkarım.

Öğretmenlerimle ve arkadaşarımla hafta sonu kursta bir arada olmanın bedeli vardı. Uykusuzluğa, karanlık sokakların, köpeklerin saldığı korkuya rağmen hayattan şikâyetçi değildim. Cumartesi-pazar günleri Türkçe ve matematik dersleri için hazırlığımy yaptım ve okula gittim. Senin adını matematik kursunun yoklama defterinde okudum. Lütfi Hoca adını okuduğunda ayağa kalktın. Bizim mahalle bakkalının önünden geçip giden ufacak minnacık kızın adı demek Semra'ymış. Ama bu kız çok küçük be. Sıranın içinde neredeyse kayboluyor. Giydiđi kazak ve etekliğin içinde de kaybolmak istemiş sanki. Minicik bir kız neden böyle bol giyinir?

Evet, hafızam beni yanıltmıyorsa sen bir de İngilizce kursuna giriyordun. Nurettin Hoca, arada beni de sınıfa alırdı. İngilizce son dersimiz olurdu. Biz Tuzlugöl çocukları, Namık Kemal İlkokulu'nun olduğu yere kadar aynı yolu kullanırdık. Bazen ardımdan yürürdün. Bazen de önümde olurdun. Hızlı olmaya çalışırdın ama ben seni arkada bırakırdım. Namık Kemal'e varınca sen Tuzlugöl Pazar Sokağı'na giderdin, ben Güven Ekmek Fabrikası'nın olduğu yoldan devam ederdim.

Kursta sayımızın azlığından mıdır nedir, daha çok o zamanlarda aklımda yer ettin. Bir süre sonra aslında senin sabahçı değil; bizimle aynı devrede 6-D'de okuduğunu gördüm. Yine sana bol gelen okul forması ve arka sıralarda bir yerlerde oturşun. Bazen de sınıf gazetesine başka şairlerden derledi-

ğın, el yazınla yer alan şiirler. Altında adınla beraber sınıfın ve numaran...

Sen benim için o zamanlar kimdin? Adından başka, sesi bile zor duyulan biriydin. Sessizdin ama tuhaf bir şekilde yüzünde sürekli bir tebessüm var gibiydi. Evet, o günlerde dişlerinin ne kadar küçük olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum. Güldüğün için değil, sen konuşurken yüzünde hep gülümseme olduğu için gördüm dişlerini.

Sen o zamanlar benim için kimdin? Öğretmenler senin çalışkanlığından söz ederdi. Bu çalışkanlığına rağmen küçücük bedenini zorlayan bir şeyleri itmeye çalışır gibiydin. O kurs günlerinde hep bunu yaşadığını düşündüm. Ama seninle tek sohbetimiz bile olmadı. Gerçek şu ki karşılaşmalarımızın tarihçesi burada başlıyor...

tamadres.com